

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput III. De sanctis viris, quorum doctrinam fuligo Semipelagiani erroris
aspersit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83656](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-83656)

atque inter Cassianum, Hilarium, Vincentium, aliosque Semipelagianos, doctos alioqui, sanctosque viros, necnon

inter complures nullius falso doctrinæ suspectos, & sapientiæ præclaros, extare & eminere Chrysostomum,

Quantum lenta solent inter viburna cupressi.

C A P U T III.

De sanctis viris, quorum doctrinam fuligo Semipelagiani erroris aspersit.

S U M M A R I U M.

- 1. Protestatio Authoris.
- 2. Cassianus fuit Semipelagianus.
- 3. 4. 5. & 6. Solvuntur Objectiones.
- 7. Item Semipelagianismo fuit imbutus Faustus Reinensis.
- 8. Id ultius declaratur.
- 9. Eodem errore fuit imbutus Vincentius Linensis.
- 10. Quod probatur ultius.
- 11. Ac declaratur.
- 12. Ex scriptis illius.
- 13. 14. 15. & 16. Solvuntur Objectiones.
- 17. Quid sentiendum de S. Hilario.
- 18. 19. 20. & 21. Solvuntur Objectiones.
- 22. Et utrum hunc errorem deposuerit S. Hilarius.
- 23. Opinio Authoris.
- 24. Gennadij ad Semipelagianos declinavit.
- 25. 26. 27. & 28. Rejiciuntur Objectiones.
- 29. Appendix brevis.

1.
Protestatio
Authoris.

PRAEMITTENDUM est nihil derogare sanctitati ac virtuti eorum, qui ante exploratam circa prævenientis gratiae auxilium veterum traditionem, expressasque definitiones Romanorum Pontificum, aut Sanctorum Conciliorum, profundissimas gratias ac libertatis quaestiones aut ignorarunt, aut non exakte explicaverunt: aut proprio indulgentes ingenio fallaci sensu, quod cuiusvis hominis est, quedam verba fuerunt interpretati. S. enim Prosper Semipelagianos Massilienses in Epistola ad Augustinum fervos Dei, ac tales, qui vita meritis ceteros antecellerent, spiritualium studiorum viros, claros egregiosque in omnium virtutum studio, & in ceteris Augustinianæ admiratores, sectatoresque doctrinæ appellat. Hilarius etiam illos summa cum laude commemorat, & scribit illos, hoc excepto, quod pertinet ad initium fidei, in factis & dictis omnibus Augustini sanctitatem fuisse admiratos. Dum ergo illos Semipelagianos dixero, non illorum personam me accusatum declaro, non mentis perpicaciam, non voluntarium errorem, sed solam falsitatem doctrinæ, qualem in suis quoque scriptis ante Episcopatum editis S. Augustinus comprehendit, & quem Vasquesius absque ulla Sanctorum injurya suspicatus est in Chrysostomo, & in Marco Eremita. Quare si forte nobis vel excidit hactenus, vel in posterum defluat verbum aliquod contumeliosum, quod è pectori nostro utinam non erumpat; sancte profitemur dogmata nos aversari, non Autores; quemadmodum

R. P. Berti Theol. Tom. III.

ajebat Prosper in Pelagianæ pravitatis reliquiis non mediocris virulentie fibram nutrirī, cum tamen, ut diximus, sanctitatem Massiliensem debitibus celebraret. His vero præmissis sit.

PROPOSITIO I. Cassianus non potest à Semipelagianismo excusari.

Probatur I. Testimonio Isidori Pelusiota Cassiani condiscipuli, qui Epist. 309. loquacem & temerarium appellat, & doctrinæ S. Augustini impugnatores: ex Adone Viennensi, qui in Chronicis ad annum 425. scribit: *Opera illius à Catholicis cautissime legenda, maxime de libero arbitrio & gratia;* addit errores illius non ad plenum purgare potuisse, cum vellet, Cassiodorum Senatorem Ravennatensem: ex Cassiodoro ipso scribente cap. 29. Divinarum institutionum Cassianum purgatum ab erroribus etiam à Victore Martyritano: ex Thoma Braduardino, qui lib. 2. de causa Dei cap. 4. Cassiani sententias appellat *Hæreticas, & Pelagiano veneno prægnantes:* ex parente Ecclesiasticorum Anna lium, qui ad annum 433. scribit certo falli, qui Cassianum credunt fuisse omni ex parte catholicum. His contentiunt omnes fere Scriptores. Non ergo absque magna testimoniorum auctoritate Semipelagianismi Cassianus insinulatur.

II. Probatur ex quo in S. Officio Generalis Inquisitionis Hispaniae damnata fuit hac propositio Thomae de Ituren. *Cassianus non fuit Semipelagianus.* Vide Gonzales controv. IV. art. 9. III. Probatur quoniam S. Prosper adversus Semipelagianos

T

gianos

gianos fidem catholicam egregie defendit. Illum his verbis commendat in Martyrologio Romana Ecclesia, *Eruditione & pietate insignis adversus Pelagianos pro fide catholicā strenue decertavit.* Illius opera dicuntur à Gelasio in Concilio Romano custodienda & recipienda. Ex illius & Augustini scriptis fabricati sunt Canones Synodi 11. Araucanæ. Ipse autem Prosper suum maxime studium contulit in refellendo Cassiano. Editum adversus hunc librum contra Collatorem, constat ex titulo, constat ex Cassiani verbis passim in hoc libro productis, constat ex cap. 2. ejusdem Operis, constat ex antiquissimo Corbejensi Codice præferente hunc titulum: *Liber S. Prospere pro Predicatorebus Gratiae contra librum Cassiani Presbyteri, qui prænotatur De protectione Dei.* Hæc est Collatio 13. habita cum Abbatore Chæremone. Quod autem Antonius Boucat respondet in hac Collatione non esse sensum Cassiani, ab eoque historicæ referri sententiam Chæremonis, refelletur infra ipsius Prosperi expressissimis verbis. IV. Probatur ex decreto Gelasii, qui statim post recepta Opuscula Prosperi ait, *Opuscula Cassiani Presbyteri Galliarum apocrypha.* Triplici autem sensu dicitur aliquis liber apocryphus, vel quod non sit auctoratis divinæ & in Canone Scripturarum sanctarum, vel quod incertum habeat auctorem, vel quod doctrinam exhibeat non plane catholicam. Opuscula Cassiani nequeunt appellari apocrypha primo & secundo sensu; non primo, quoniam dicerentur apocrypha etiam opera Prosperi, aliorumque Sanctorum, quæ ibidem declarantur esse recipienda & custodienda: non secundo, propterea quod Auctoris, id est, ipsius Cassiani nomen apponitur. Sunt ergo Apocrypha eoque doctrinam continent non undique Catholica. Hanc Gelasii Censuram impetere quidam volunt, non Collationes Cassiani, sed libros de Institutis Monachorum. Verum si id concedatur, quid inde? Profecto sequentur hos quoque libros non esse immunes erroris, ut revera non esse demonstrat Norisius lib. 2. cap. 1. §. Interim. Neque est ulla ratione probabile Romanum Pontificem expungere reliquos Cassiani libros, non illum de Protectione refutatum à Prospero ibidem insignibus Gelasii laudibus celebrato. Ipsum vocabulum *Opuscula Cassiani* videtur appellare non omnia hujus Scriptoris Volumina, sed è grandioribus voluminibus ad refellendum excerpta. V. Probatur ipsius

Cassiani verbis. Qui posteaquam collat. xiiii. cap. 3. scriperat non solum actuum, verum etiam cogitationum bonarum ex Deo esse principium, quæ sane verba videntur esse catholicæ, sequenti cap. 9. venena spargens, ut autem evidenter claret (inquit ille) etiam per naturæ bonum, quod beneficio Creatoris indultum est, nonnunquam bonarum voluntatum prodire principia, quæ tamen nisi à Domino dirigantur ad consummationem virtutum pervenire non possunt, *Apostolus testis est dicens, Velle adjacet mibi, perficere autem bonum non inventio.* En manifeste Cassianus initium bona voluntatis à nobis esse autem, exponens quæ dixerat tertio capite, intelligenda esse aut de gratia conditionis, qualis est facultas arbitrii, aut de eo quod accedit nonnunquam, & in portione, non in universitate bonorum. Ita animadvertisit S. Prosper cap. 3. num. 8. atque ita nos demonstramus cap. xi. praecedentis prop. 3. Etiam Apostolicum testimonium explicat Prosper cap. 4. n. 14. dicendo, *Vox ista (Velle adjacet mibi) vocati est, & jam sub gratia constituti, scilicet, ut egomet explicavi in solutione objectionis. Legantur reliqua capita memorata Collationis, nec non lib. xii. de Institutis Monach. cap. 14. ubi docet, naturaliter inesse cuicunque animæ virtutum semina beneficio Creatoris inserta, conatus humanos gratiam præcedere, divinamque misericordiam conferri laborantibus ac desudantibus, aliaque plura puri puti Semipelagianismi argumenta.*

Objicit Antonius Boucat. Cassianus Collat. 3. cap. 4. sic loquitur: *Ex Deo Solvitur Ob- quidem est, quoties inspiratio quædam jectio prima immissa in cor nostrum nonnunquam etiam dormientes nos ad desiderium æternæ vite, & salutis exfusciat.* Rursus Collat. xiiii. cap. 3. *Quibus manifeste colligitur, non solum actuum, verum etiam cogitationum bonarum ex Deo esse principium, qui nobis & initia bone voluntatis inspirat, &c.* Addit Boucat in resp. ad objections, S. Prosperum damnam in Cassiani Collatione non sensum ipsius Cassiani, sed Abbatis Chæremoni. Cum enim, inquit, sit liber Collationum Patrum, solummodo ad sensum auctoris Collationis, nusquam vero auctoris libri spectandus est.

Resp. Boucatum, ut in aliis pluribus, in defensione Cassiani nihil proferre, quam verba. Etenim verba deprompta ex cap. 4. Collationis tertiae demonstrant Cassianum fateri gratiam in portione (inquit S. Prosper) quam negabat in

in universitate vocatorum. Quid sibi vult adverbium illud *nonnunquam*? Neminem id puto ignorare. Nonnunquam ait Cassianus tam bene, quam bene alibi, *Nonnunquam etiam conatus bone voluntatis vel exigit, vel expectat*. Quod profertur ex cap. 3. Collat. xiiii. ita à Prospero retunditur cap. 2. num. 7. Doctor Catolice, cur professionem tuam deseris? Cur ad fumosam falsitatis caliginem relicta severissima veritatis luce de volveris? Etenim Cassianus cap. 9. ut supra ostendimus, definitionem præcedentis cap. 3. ita explicat, ut omne donum descendat à Patre lumen, quatenus naturæ bonum beneficio Creatoris indulunt est, & nonnunquam in portione vocatorum gratia etiam dormientes exuscitet. Hæc ubi adnotavit Prosper, inquit num. 10. Post hæc concludit, quia etiam suis interdum motibus homo ad virtutum appetitus potest extendi, semper vero à Domino indigeat adjuvare. Et ubi est quod regulari definitio præmissum est, non solum actuum, verum etiam cogitationum bonarum ex Deo esse principium, qui & incipit quæ bona sunt, & exequitur & consummat in nobis? Ecce hic etiamsi bonis cæptis necessarium Dei fateris auxilium ipsos tamen laudabiles motus, appetitusque virtutum, remota gratia Dei, nuda libertati adscribis arbitrii. Quod postremo loco positum est hac ratione refellitur. Si Prosper non redarguit sensum Cassiani, sed Abbatis Chæremonis, si in Collationum libro nusquam sensum Scriptoris putas esse spectandum, cur Cassianum conari defendere contorto textu verborum capitii tertii, quæ Chæremonis erunt, te judice, non Cassian? Deinde ubi nam Cassianus quod ponit in ore Chæremonis aut emolit, aut notat interjecta parenthesi, ne fallat lectorem? Rursus quomodo non loquitur Cassianus in proprio sensu, dum etiam libro de Institutis Monachorum duodecimo constantissime definit perfectionem sine gratia Dei à nemine consummari, sed primam gratiam præsto esse occasione sibi tantummodo, à nobis bona voluntatis oblatu? Num Cassianus refert modo verba Chæremonis? At declarat se hoc dicere, & seniorum sententia plane & constantissime definire. An libros de Institutis Monachorum & tu abjudicas Cassiano? At librorum illorum Auctor promisit Castori lib. 2. cap. 9. se Patrum Collationes literis mandaturum, ne dubitares diversos esse Scriptores. Postremo audias Divum Prosperum hæc capite 2 scribentem: *Igitur in libro, cuius prænotatio est = De R. P. Berti Theol. Tom. III.*

Protectione Dei, = vir quidam sacerdotalis, qui disputandi usu inter eos, qui buscum degit excellit, Abbatem quemdam introducit de Gratia Dei, & de libero arbitrio differentem, cuius se per omnia probasse, ac suscepisse ostendit sententiam; ut jam non cum illo nobis sit negotium, qui forte tales opiniones suas aut negando refutaret, aut corrigendo dilueret; sed cum isto, qui ad instrumentum inimicorum gratia Dei talen studuit proferre doctrinam. En argumentationes recentioris hujus Theologi ab ipso Impugnatore Cassiani contritas. Sed Boucat contradicit sibi ipsi, cum supra art. 3. pag. 56. probet Semipelagianos non admississe gratiam actualē ad initium fidei ex Collat. xiiii. Cassiani cap. 8. & 11.

Objicies 2. cum aliis Apologistis. I.

Collationes Cassiani à summis, sanctisque viris summopere commendantur, à D. Benedicto capite 24. Regula, à Joanne Climaco Gradu 4. Scalæ, à Petro Damiani lib. 5. Epist. cap. 19. ab aliis. II. Cassianus in Monasterio S. Victoris prope Massiliam tanquam Sanctus colitur, recondito ejus corpore in Crypta loculo marmoreo quatuor columnis suffulso, & capite incluso in theca argentea gemmis ornata. Celebratur etiam Sancti Cassiani festiva dies 10. Kal. Augusti solemnitate octavarum. III. Nunquam expresse in damnatione Semipelagianorum Cassianum invenimus nominatum.

Resp. ad 1. In his quæ spectant ad Religiosorum institutionem in Collationibus Cassiani multa reperi utilissima, Ideoque merito laudantur à prædictis summis sanctisque viris, nec non à Gregorio, Fulgentio, Dominico, Thoma Aquinate, ceterisque prædictis discretiōnis judicio, & à palea tritium feceritibus. Ad 2. respondeo nonnullos de sanctitate Cassiani dubitare, eoque quod S. Prosper illum accusare videatur hypocrisis & superbiae, & in Congregat. de Auxiliis Clemens VIII. auctore P. Lemos lib. 1. de Auxiliis div. Grat. cap. 22. & Gonzales Controv. iv. art. 10. prohibuerit ne Cassiani reliquiae venerationi exhiberentur. At ego nolo Cassiani sanctitati detrahere, cum Gregorius Magnus lib. 4. Epist. 12. laudet Monasterium in honorem S. Cassiani consecratum, ut observat Pagius ad an. 433. n. XVI. & quæ de illius sanctitate dicta sunt, arbitror esse verissima. Respondeo itaque nihil derogare sanctitati notam Semipelagianismi, ut præmonui initio hujus dissertationis: quare si Prosper carpit Cas-

4.
Objecatio 2da

f.
Rejicitur.

T 2 sianum

sianum acerbiori sermone, quilibet verborum asperitas doctrinam spectat, non Autorem; vel aliquos alios Semipelagianos superbos forte & hypocritas, factos sanctitate Monachorum, quibuscum sentiebant, audaciores, sectatoresque pravitatis doctrinæ, non probitatis atque virtutis. Clemens autem VIII. rejecerit reliquias Cassiani vel quia non constabat de illarum, ut inquit, *identitate*, vel quia non est privati hominis cultum Sanctorum, quos tales non declaravit Ecclesia Romana, ubique promovere; vel quia opportunum non erat ebulientibus controversiis de Gratia promovere existimationem Cassiani. Ad tertium respondeo personam Cassiani merito non fuisse damnatam, quoniam non errabat perviciacia cordis, sed ignorantiæ & existimabat errorem suum procul abesse ab heresi Pelagiana: unde Prosper cap. 3. scribit Collatorem nec cum haereticis, nec cum Catholicis plenam habere concordiam; & num. 61. de ipso ceterisque Semipelagianis ait: *Quoniam tamen, dum adhuc non sunt à fraterna societate divisi, toleranda magis est intentio, quam desperanda correctio.* Si Augustinus percipit nomini, & persona Pelagi antequam damnaretur, & reus fieret solemnis tergiversationis ac pertinaciæ: si nec Bajus à Pio V. in damnatione propositionum suarum, ut illius honori consuleretur, expresse nominatus est: quanto magis servandum id erat cum viris doctrina, & sanctitate conspicui?

6. Objecatio 2^a S. Joannis Chrysostomi. Si ergo doctrina Chrysostomi in materia de Gratia Catholica est; erit & Catholica doctrina Cassiani: — Resp. Isaac Habert. lib. 2. cap. 17. Cassianum à Joanne Chrysostomo expulsum fuisse ab Ecclesia Constantinopolitana, ubi Diaconi fungebatur officio. Nititur hæc opinio autoritatí Trithemii in Catalogo virorum illustrium, S. Antonini Florentinorum Archiepiscopi 2. p. Hist. tit. 10. cap. 10. §. 2. Sieberti in Chronicis ad an. 425. & Vincentii Bellovacensis lib. 12. Speculi Hist. cap. 14. His non assentior, 1. quia Cardinalis Norisius principio lib. 2. Hist. Pelagianæ demonstrat ex lit. Innocentii ad Clerum C. p. Cassianum, & Germanum venisse Romanum in causa Chrysostomi ab eodem Clero legatos. 1. Quia ex Historia Sozomeni & Nicephori constat Cassianum non à Chrysostomo, sed cum Chrysostomo fuisse Constantiopolis expulsum. 3. Quia ad finem usque vita Cassianus præceptoris sui Chrysostomi fuit studiosissimus, ut liquet ex dignis,

plenissimisque laudibus, quibus doctrinam ac sanctimoniam ejus exornat circa finem librorum de Incarnatione adversus Nestorium, ubi etiam testatur se à Chrysostomo habuisse institutionem & disciplinam, & referendum totum ad honorem magistri, quicquid putatur esse discipuli. Melius itaque respondebis, Cassianum aliquas sententias Chrysostomi, quæ prima specie videntur Semipelagianæ, non plane fuisse assuetum.

PROPOSITIO II. Faustus Rejenis Episcopus fuit revera Semipelagianorum item Semipelagianis. 7.
mo fuit im-
butus Fa-
stus Rejenis.
Certissima est hæc propositio, & probatur I. Ex cap. *Sancta Romana*, in quo Fausti Opuscula rejiciuntur ut apocrypha. II. Ex epistola Hormisdæ ad Possessorum, ubi Pontifex pariter declarat scripta Fausti non esse recipienda. III. Ex Joanne Maxentio, quem Faustum egregie refutasse & pro Gratia Christi magno studio ac fervore decertasse telluntur PP. Africani exiles in Sardinia, & inter eos Fulgentius libro 1. de Veritate Prædestinat. Bellarminus de Scriptoribus Ecclesiast. Baronius ad an. 490. Vasquez 1. 2. disp. 199. can. 3. & Suarez Prolog. 5. de Grat. cap. 5. IV. Ex eodem Fulgentio, quem conscripsisse septem libros adversus Faustum, ejusque placita circa liberum arbitrium & gratiam, affirmat S. Isidorus Hispalensis in Catalogo Virorum illust. cap. 14. Syncellus in vita Fulg. cap. 28. & PP. Africani in Epist. Synodica ad Monachos Scythas, quæ legitur inter Opera Fulg. Tom. vi. Biblioth. PP. V. Ex S. Cæsario Arelatensi, quem adversus Faustum propugnasse Augustinianam doctrinam constat ex Ennodio Ticinensi apud Baronium ad annum 508. VI. Ex Petro Diacono, qui Tract. de Incarnat. & Gratia demonstrat Fausti doctrinam Ecclesiæ plurimum esse nocivam. VII. Ex his, quæ scripsimus de H. Prædestinat. lib. 6. cap. 14. ubi demonstratum est à Semipelagianis Defensores Gratiae & Augustini discipulos tanquam Prædestinatos fuisse traductos, atque in hoc maxime Faustum intendisse ingenii suis natus & molitiones. VIII. Ex Synodo Araucaria, quam præfertim contra Faustum fuisse celebratam constat ex Norio lib. 2. cap. 23. IX. Ex libris Fausti de libero arbitrio: in quorum altero, cap. 6. docet in electione ad gratiam observari merita; Abelem divinis placuisse conspectibus per insitum à Deo generanter bonum, atque per propria voluntatis affectum; dari aliquam fidem per legem

legem inscriptam visceribus, ob quam bonum credulitatis non novellum est privilegium, sed vetustum; inter ipsa munera coalescentis exordia datam hominibus virtutem fidei, quoniam inspiravit Deus anima notitiam suam. Capite quoque x. exemplo Gentilium nititur ostendere, per legem naturae indiscretè vigentem inter sensum cuiusque hominis inesse homini intellectum Dei patriter & cultum; ante munera Redemptoris circa rationabilem creaturam semper auctoris dona vixisse, à Conditore quidem summo prescripta per naturam, sed per gratiam confirmanda; hoc nostrum esse, ut qui pro fragilitate idonei non sumus, querendi & pulsandi importunitate placemamus, perfectissima providentia hominem conditum ad sancta imaginis dignitatem laboribus & conditionibus explorare; vilescere gratiae oblationem, nisi fuerit obedientia præmissa devotio; non esse in quo jucundetur benignitas largientis, si non prius explorata fuerit inquirentis avitas. Hæc & alia permulta Faustus: ex quibus paret non admisso gratiam Salvatoris nisi ad consummatiōnē perfectionemque virtutis, ad initium vero sanctæ credulitatis tantummodo bona nature, & gratiam legis atque doctrinæ. Fuit ergo Semipelagianus, imo Semipelagianorum antesignanus & princeps, qualem haberi à plurimis liquet ex Notatione, & Indice expurgatorio Magistri S. Palatii præmissis Operibus Fausti Tom. VII. Max. Biblioth. PP. pag. 523.

8.
Id ulterius declaratur.

Revincitur ex dictis Sirmondus, qui in Hist. Prædestinatiana Apologiam pro Fausto concinnavit. In qua primum ait Faustum accusatum à Joanne Maxentio infecto Eutychiana labe: cum Maxentius Orthodoxus fuerit, ut ostendam in libris de Incarnatione; nec solus, sed alii viri sanctissimi, Romanique Pontifices Fausti scripta tanquam Semipelagianismus olentia rejecerint. Addit Afros Patres Faustum insectatos, quoniam illorum menti infederat error Prædestinatiorum. At Commentum de Haereti Prædestinatiana rejectum est: & quamquam extitisset reapse; nequit tribui Africanis Patribus, maxime Fulgentio, qui & Faustum impugnavit, & circa libertatem & gratiam egregio volumine haud recta incidentem Monnum docuit, & emendavit. Denique negat Gelasius dannasse libros Fausti declarando esse apocryphos: quod repugnat literis Hormisdæ, ipsi decreto Gelasii, nec non testimonii Sanctorum.

Quare sapientissime monuit Baronius Faustum in pluribus declarari hæreticum; nec purgari posse qualibet Apologia.

PROPOSITIO III. Vincentius Lirinensis ^{9.}
fuit & ipse Semipelagiano dogmate Eodem errore fuit
imbutus ^{centius Li-}

Cardinalis Norisius lib. 2. Hist. Pelag. ^{rinensis.}

cap. xi. Nat. Alexand. Tom. 5. H. E.
pag. 53. Pagius in sua Critica ad an.
434. num. xv. aliquæ viri eruditæ pluri-
bus argumentis. Quorum primum
sit. Aliquis Vincentius fuit Semipelagianus, ut constat ex Opere Prosperi
contra objectiones Vincentianas. Inven-
nimus autem tres Vincentii nomine ap-
pellatos, Vincentium Lirensem, Vi-
ncentium Victorem, & Vincentium Pres-
byterum, cuius meminuit Gennadius
cap. 80. de Viris illustribus. In cate-
rios posterorum etatum de Vincentii
nomine dictos nulla cadere potest su-
spicio. At objectionum Vincentianarum
auctor non fuit Vincentius coœvus
Gennadio, & Canoto, quippe qui
floruit plusquam sexaginta annis post ex-
citatos in Galliis Semipelagianorum tu-
multus, & post obitum Prosperi vita
functi anno 457. vel ut contendit Phi-
lippus Labbe in notis ad Bell. 456. Ete-
niam Vincentius iste, ut refert Gennadius
eodem loco, legebat quasdam Ex-
positiones suas sancto homini Dei Can-
oto, qui Episcopatum non obtinuit
nisi exacto, aut vertente anno 480. ac
Gennadius scribebat circa annum 490.
Nec Semipelagianismus exortus fuit ex-
tremis diebus Prosperi, sed jam ab an-
no 419. ut illum eliminaret, scripsit
Augustinus de Præd. SS. & de Dono
Persev. Vincentius ergo Presbyter non
est Auctor prædictarum objectionum,
quomodo male differunt Scriptor Præ-
fat. ad Commonitorium Lirinensis, &
Gonzales Controv. iv. pag. 233. Mul-
to minus objectiones tribuendæ sunt
Vincentio Victori, jam confutato libris
Augustini anno 419. cui & Prosper, si
rediisset ille ad ingenium, exprobraasset
vererem contumaciam, ac superbiam.
Accedit post mortem Augustini nullos
in Africa extitisse Semipelagianos, ex-
ortos econtra complures in Galliis;
ad quos coercendos Prosper vigilanter
nervoseque stetit in acie Apostolica au-
toritate munitus. Si ergo Semipelagi-
anus objectorum auctor non fuit Vin-
centius Presbyter, nec Vincentius Afer;
quisnam ille fuit, nisi Vincentius Mo-
nachus Lirinensis?

10.
Quod probatur ulte-
rius.

Alterum argumentum est. Proprium erat Semipelagianorum Pelagium, Cœlestium, Julianum execrari; Augustinum autem hostem Pelagianorum infensissimum, quoniam & sibi adversabatur, inseparari, ejusque doctrinam vel in questionem trahere, vel clam quasi cuniculis aggredi & oppugnare. Exempla sunt nobis libri Fausti, Cassiani, & Genndii; testimonia autem literæ Cœlestini, atque Opera Prosperi. Atqui Vincentius Lirinensis, ut redarguit Pelagianos cap. 3. 13. 34. & ultimo Commonitorii, ita Augustinum non curat omnino, neque vel semel commemorat, etiam in refellendis Pelagianis illum celebrandi frequens oblatæ fuerit occasio. Agit ergo Lirinensis ceterorum Semipelagianorum more & modo, eodemque colore tinctus est. Legite Pagum ad annum 434. num. xix.

11.
Ac declara-
tur.

Tertium argumentum desumitur ex libro Commonitorii, quem tamen doctrinæ plenum, & alias perutilem judicamus. In eo libro Vincentius non uno indicio Semipelagianum se prodit. Primum Semipelagianorum erat decretum communem esse universis hominibus gratiam, dari illam quærentibus & pulsantibus, nec admittendam esse gratiam specialem, quam electis sacræ literæ pollicentur. Hoc docet Vincentius Commonitorii cap. 37. Audent (inquit) docere quod in Ecclesia sua, id est in Communione sua conventiculo magna ac specialis, ac plane personalis quedam sit Dei gratia, adeo ut sine ullo labore, sine ullo studio, sine ulla industria, etiam si nec petant, nec querant, nec pulsent quicunque illi ad numerum suum pertinent, tamen ita divinitus dispensetur, ut angelicis electi manibus, nunquam possint offendere ad lapidem pedem juvum. Alterum Semipelagianorum assertum erat, quemadmodum manifestum est ex Epist. Prosperi, Augustinum in expoundis divinæ Prædestinationis mysterio & dono perseverantiae excessisse modum, ac melius esse in illius mysterii altitudine servare silentium. Atqui hoc pariter docet Vincentius his verbis: Sancti ejusdem viri memoriam tanquam sōpitos jam cineres profana manu ventilant, & qua silentio sepeliri oportebat rediviva opinione diffidant. Addit hujus sancti viri erratum nec approbandum esse, nec prodendum. Hæc vero de quoniam jam defuncto, Patre dicta sunt, nisi forte de Augustino, quem Patrem Semipelagianum arbitrantur nec prodendum esse ob Augustiniani nominis ce-

britatem, nec approbandum ob novitatem doctrinæ? Cujus enim innovabatur memoria, atque, ut Vincentius scribit, cineres tunc temporis ventilabantur, nisi Augustini; quem Hilarius & Prosper acerrime propugnabant? Fallo, inquit Alexander, nisi sit hæc vera mens, verusque sensus Vincentii Lirinensis. Praeterea Semipelagiani doctrinam Augustini excipiebant in iis tantum libris, in quibus cum antiquis Partibus putabant concordare, & rejiciebant quæ scriperat de necessitate Gratiae ad initium sanctæ credulitatis. Eapropter affirmabant Cœlestinus Papam postrema Augustini scripta nulla ratione probasse. Vincentius pariter Semipelagianis ceteris morem gerens: Hic aliquis fortasse addubitet (inquit) quinan sint illi, quos habere probibeat liberum pro voluntate sermonem, vetustatis prædicatores, an novitatis inventores? Ipse (Cœlestinus) dicat, & dubitationem legentium ipse dissolvat. Quibus contendit Vincentius, non esse corripiendo Massilienses approbatores antiquæ doctrinæ, sed Hilarium potius ac Prosperum novæ & recentioris propugnatores. Sed de hoc argumento videndum Norisius lib. 2. H. P. cap. xi. §. Verum quanta arte.

Postremum argumentum sic istud. 12. Cœlestinus aduersus Semipelagianos de Ex scriptis trahentes Augustinianæ doctrinæ scripsi- illius, pserat ad Episcopos Galliæ, Desinat si ita res est, incessere novitas vetustatem. Hæc verba Vincentius cap. 43. Commonitorii ita contra Hilarium & Prosperum detorquet. Desinat, inquit, si ita res est, id est, si ita est, ut apud me quidam Urbes, & Provincias vestras criminantur, quod eas quibusdam novitatibus consentire noxia dissimulatione faciatis; desinat itaque, inquit, si ita res est, incessere novitas vetustatem. Ergo hæc fuit beati Cœlestini beata sententia, non ut vetustas cessaret obnuire novitatem; sed potius novitas deserret incessere vetustatem. Juvat hic nonnulla animadvertere cum Norisio in scrupulis Anonymi evulsi, Natali Alexandro citato loco, Claudio Frassen tom. 1. Scotti Acad. Tract. 2., aliisque viris doctissimis. Primum est, hæc Vincentii verba ferire Prosperum & Hilarium: hi enim soli ex Galliis ad Cœlestinum profecti erant illius contra Semipelagianos auctoritatem imploraturi; neque eo tempore alia dissidia suborta sunt, aut saltem non alia studuit Cœlestinus compescere prædicta ad Antitites Gallia-

Galliarum Epistola. Deinde Vincentius carpit Hilarium & Prosperum tanquam criminatores, illos flocci faciendo his verbis, ut quidam criminantur; cum Cœlestinus utriusque solitudinem iisdem literis commendaverit. Præterea cum Hilarius ac Prosper accusassent apud Cœlestinum nescio quos Presbyters, ut ibidem Summus Pontifex contestatur; Vincentius, quasi esset Semipelagianismus communis Gallorum fides, ait vocaste in crimen Urbes, & Provincias. Insuper tria repetitione illius parenthesis si ita est, suadere videtur aut illatam accusationem esse falsam, aut Cœlestinum non habuisse delatoribus fidem. Denique ea conclusione, Ergo bœc fuit Beati Cœlestini beatissima sententia, &c. satis ostendit Vincentius novitatem Augustinianæ doctrinæ non debere incessere perantiquam à Mafsilienib[us] propugnatam; siquidem Semipelagiani Augustini discipulis objectabant istorum de Prædestinatione sententiam novam esse, & cum antiquorum Patrum doctrina pugnantem: quod manifestum est ex Epist. Beati Prosperi scribentis, Contrarium putant Patrum opinioni & Ecclesiastico sensu quicquid de vocatione electorum secundum Dei propositum disputasti.

13. Plura objiciunt contra Norisium Franciscus Macedo, & Bruno Neusser: sed omnia possunt ad quatuor capita revocari. Erit ergo primum pro Vincentio argumentum: Sententia qua assertit Vincentium Lirinensem fuisse Semipelagianum nullum Auctorem habet, nisi Vofsum, Norisium, & Lupum. — Resp. non esse postremos duos, & in iis quæ ad eruditionem spectant etiam Vofsum, proletarios & populares, uti existimat personatus Neusserius; Macedo enim fatetur plures cum Norisio confentire circa Vincentii Semipelagianismum, quod tamen negat de Hilario Arelatensi, de quo proxima Propositione. At Norisius ad scrupulos Anonymi dissert. 3. §. 2. demonstrat suam de Vincentio sententiam probari Garnero dissip. 1. cap. 6. Claudio Frassen Scoti Acad. Tract. 2. diss. 3. Altemio dissip. 9. de Scriptis SS. Leonis & Prosperi, PP. Mauro-Benedictinis in App. Tom. x. Op. S. Aug. Thomassino dissip. 13. in Synodos, Basilio Poncio, in priori parte Relect. de Grat. cap. 4. Atque si hi perpauci videntur, addimus Natalem Alexandrum & Pagium supra cit. Graveson Tom. 2. H. E. pag. 161. ipsum quoque Francolinum in suo Th. Tyro-

cinio pag. 130. Estne assertio nostra singularis, an inter Scriptores communior?

Secundum pro Vincentio argumentum est, illum non esse auctorem obiectio 14. Solvitur 2da &ionut Vincentianarum. 1. Quia Vincentius Lirinensis fuit Pelagianorum infensissimus hostis. 2. Quia Commoneitorii cap. 43. laudat summopere Epistolam Cœlestini contra Semipelagianos. 3. Quia objectiones illæ adeo absurdæ sunt, & insulse, ut moveant, inquit Macedo, vomam & camerimam; cum Lirinensis doctissimus fuerit, ac disertissimus. 4. Quia auctor illarum objectionum fuit Vincentius Presbyter, ut scribit Baronius, & Vasquez 1. p. disp. 91. cap. 8. n. 43. Respondeatur Vincentii Semipelagianismum erumpere non solum ex objectionibus Vincentianis, verum etiam ex ejus Commonitorio. Illas autem objectiones non esse Lirinensis nullum ex his momentis evincit. Non primum, quia Semipelagiani omnes execrabantur Pelagianos, ut constat ex libro Prosperi contra collatorem, & ex ipso Fausto in libro 1. de lib. arbitrio: credebat enim Semipelagiani, peccato primi hominis obnoxium nasci genus humandum, nec ab isto malo nisi per justitiam secundi hominis aliquem liberavi, inquit Augustinus cap. 1. de Præd. SS. Non secundum, quia Epistolam Cœlestini, ut supra dictum est, Vincentius contra Hilarium & Prosperum miro artificio detorquet. Non tertium, quia in objectionibus, & in Commonitorio idem appetit ingenium. Non ultimum, quoniam Vincentius Presbyter floruit ætate Gennadii, & Prospero jam defuncto.

Tertium argumentum petitur ex egregio Opere Commonitorii. Illud enim mirifice commendatur, ut demonstrat Macedo cap. 3. prioris Commentationis. Deinde falsum est in hoc Opere Vincentium loqui contra discipulos Augustini, quos optime noverat à Cœlestino singulari elogio condecoratos. Præterea verba illa Commonitorii in conventiculo Ecclesiæ sua aperte significant aliquam Congregationem hæreticorum, non sectatores Augustinianæ doctrinæ. Rursus verba cap. 37. Audient polliceri, & docere, &c. explicari debent catholice, non in sensu Semipelagiano: quandoquidem in sententia quoque Augustiniana orandum & pulsandum est, ut speciale illam gratiam obtineamus. Resp. Commonitorium Vincentii utilissimum esse in iis, quæ pertinent ad doctrinam de Patrum tradi-

15. Solvitur 3ua Objectio.

traditionibus, & usu earumdem: uti Collationes Cassiani perutiles sunt in iis, quæ spectant Monachorum institutionem, unde utrumque Opus suas laudes promeretur, hoc excepto quod Semipelagianismum instaurat. Existimabant Semipelagiani Augustinianam doctrinam approbatam à Cœlestino in superioribus libris, non vero in postremis, ubi Augustinus disputat de electione secundum propositum, & de necessitate gratia ad initium fidei: atque ita opinatus est Lirinensis. Habebantur ab iisdem Semipelagianis assertores doctrinæ Augustinianæ, ut sèpenumero dictum est, Prædestinationi atque inimici libertatis. Non ergo mirum si Vincentius illorum palæstram dixerit *conventiculum*. Laudata verba ex cap. 37. Commonitorii nequeunt habere Augustinianum sensum; in quo specialis gratia confortur aliquando etiam non quærentibus, nec pulsantibus: imo ut quæramus & pulseamus, est necessaria.

16.
Solvitur 4ta
Objectio.

Ultimum argumentum petitur ex sanctitate Vincentii. Nam Vincentius scripsit post Cœlestini Epistolam, in qua Semipelagianismus aperte damnatus est. Id autem Vincentius vel ignorabat, vel non. Si non ignorabat, erat in eo hæresis pertinacia. Si ignorabat, jam erat hac ignorantia vincibilis, ideoque à peccato non poterat eum excusare. Addit Macedo: Norisius negat Faustum, aliosque Semipelagianos potuisse excusari per ignorantiam invincibilem: quomodo ergo excusabitur Lirinensis? Insuper Semipelagiani appellantur à Norisio *calumniatores*, *lupi*, & *hypocrita*: non ergo adorandi sunt; neque enim sumus in Ægypto, ubi colebantur Lupi cum Anubi, & Apri. Tandem Semipelagianismus jam damnatus erat cum hæresi Pelagiana; ut colligitur ex Augustino cap. 2. de Prædest. SS. Omnes itaque Semipelagiani erant hæretici, qualem fuisse Vincentium Lirinensem nemo affirmabit. Hæc & alia plura hujus generis Macedo in Comment. 2. pro S. Hilario Arelatensi, quæ etiam valida sunt pro Vincentio. — Resp. & nos Lirinensium Monachorum defendere sanctitatem, ut diximus in Prænotatione hujus Capitis. Ad primum tamen respondemus Vincentium, Hilarium, & Semipelagianos reliquos non ignorasse Epistolam Cœlestini, sed existimasse non omnia, quæ scripsérat Augustinus, præsertim in postremis Operibus fuisse à Pontifice comprobata, maxime quod Capitula annexa Epi-

stolæ, in quibus Semipelagianismus aperte damnatur, non sunt Cœlestini. Ignorantiam in Semipelagianis dicimus fuisse vincibilem, quoniam poterant viri illi docti illam exuere diligentiori studio atque labore: negamus tamen non posse excusari ab hæresi; quoniam nec ignorantia vincibilis est peccatum, si sit eorum, quæ quis scire non tenet, ut docet S. Thomas 1. 2. q. 76. art. 2. Videatur Norisius dissert. 3. ad Scrupulos Anonymi §. 3. Response vi. & vii. Ad 2. Resp. recte Norisium scribere Faustum non excusari per ignorantiam invincibilem, quoniam non fuit in Semipelagianis hæc ignorantia, ut male scripsit Ariaga in 1. P. disp. 36. num. 21. quippe ignorantia invincibilis ea est, quam nulla ratione possimus superare: excusantur autem complures Semipelagiani ignorantia vincibili eorum, quæ scire non tenebantur. Ad tertium dictum fuisse inter Semipelagianos, qui doctrinam Augustini reprehendebant non intelligendo, & alios, qui eam rodebant intelligere nolendo, ut inquit Prosper in Praef. ad objecta Gallorum: illi, inter quos connumeramus Vincentium & Hilarium, appellantur à Prospero *Fratres*, *dilectores*, & *santi*; & similiter dicuntur à Norisio lib. 2. cap. 5. alii autem calumniatores & hypocritæ erant, faltem verbotenus, atque in hoc Norisius loquitur cum eodem Prospero, cap. x. ejusdem libri. Legendum Scriptor Eminentissimus §. 2. cit. dissert. ad Scrupulos Anonymi Resp. 2. ubi consimilem objectionem exemplo Hieronymi, & Cyrilli, & eruditione plurimæ egregie refellit. Ad ultimum respondeo Semipelagianorum plures ignorasse sanctitatem suam fuisse in Pelagio damnatam, ignorantia tamen superius explicata. Enimvero S. P. Augustinus initio libri de Præd. SS. facetur eos plurimum à Pelagianorum errore discerni; Prosper, ut dictum est Propri. non denegat Cassianum esse Catholicum, quamquam implicite Semipelagianum dogma cohæret cum assertione Pelagii, *Gratia Dei* datur secundum merita nostra. Semipelagianismus expresse damnatus est sub Felice IV. à Synodo Araucana, atque, ut Norisius scribit lib. 2. cap. 23. ad hæc usque tempora *citra læsa fidei crimen* propugnabatur. Quare nulla injuria irrogatur sanctis viris, qui ante celebrationem illius Synodi dicuntur Semipelagianorum asseruisse sententias: quemadmodum eo loco demonstrat doctissimus Cardinalis auctoritate & exemplo.

PRO.

17.
Quid sen-
tendum de
S. Hilario.

PROPOSITIO IV. Judicium de S. Hilario Arelatensi connumerando inter Semipelagianos grave est, libratum, & verum.

Duo Norisius de S. Hilario Arelatensi affirmavit; unum, Semipelagianorum opinionibus adhaesisse, lib. 2. H. P. cap. 2. alterum nescire se, an tandem aliquando errorem Hilarius abdicaverit, lib. 2. cap. 13. Quantum ad primum attinet, depugnarunt contra Norisium præ ceteris Bruno Neusser, & Mace- do, sed viri eruditii Norisio subscripti- runt fere omnes, ut affirmant Ballerini lib. 2. observat. cap. 1. Quantum vero ad secundum Ballerini ipsi eodem lib. cap. 8. post Tillemontium in vita S. Hilarii, & Pagium ad annum 445. putant certissimum esse, quod Hilarius errorem suum deposuerit. Itaque dico certum esse Hilarii Semipelagianum, incertam abdicationem, & judicium Norisianum bene ponderatum atque gravissimum. At primum demonstratur ex Epistola S. Prosperi hæc ad Augustinum scribentis: *Nam unum eorum præcipue auctoritatis, & spiritualium studiorum virum, S. Hilarium Arelatensem Episcopum sciat Beatitudo tua admiratorem, sectatorem in aliis omnibus tuis esse doctrine, & de hoc quod in querelam trahit, jam pridem apud sanctitatem tuam sensum suum per literas velle conferre. Sed quia utrum hoc facturus, aut quo sine sit facturus, incertum est, &c.* Hoc testimonium adeo clarum est (inquit Nat. Alex. Tom. 5. H. E. pag. 52. cui subscripti- pugnus ad annum 445, num. 18. Gravellon. Tom. 2. H. pag. 164. Tournely lib. 1. de Grat pag. 92.) adeo clarum est, ut nemo diffiteri possit, Hilarius Semipelagianorum errorum tinctum fuisse fuligine. Et revera in Epistola Prosperi legendus non est pro Hilario Honoratus, ut quidam putabant, cum MSS. omnia, inquit PP. S. Mauri in notis ad Epist. Prosperi Tom. x. Op. S. Aug. Hilarium ferant. Neque Prosper intelligendus est de Hilario altero, qui una simul scriptit ad Augustinum; quoniam Hilarius iste Laicum se nominat, & vicissim Augustinus cap. 1. de Prædest. SS. illum appellat Filium: ac præterea testatur se nihil de veritate ac doctrina S. Patris dubitare, ejusque præsentia deliciis aliquando fuisse potitus. Quæ nequeunt in Arelatensem Episcopum convenire, inquit in notis ad Epistol. Hilarii doctissimi Mauro-Benedictini. Insulfæ autem, atque inepta sunt exclamaciones Brunonis Neusser in R. P. Berti Theol. Tom. III.

sua pro S. Hilario Apologia scribentis, *Si est Hilarius admirator, & Sectator Augustini, quomodo Semipelagianus?* Digna sane risu argumentatio! quasi Prosper dicat Hilarium sectari in omnibus Augustinianam sententiam, nec in questionem trahere quæ S. Pater in libris posterioribus disputavit: quasi de ceteris quoque Semipelagianis non contestetur Augustini sanctitatem doctrinamque, hoc excepto quod spectat initium fidei, & electionem secundum propositum, *in factis ac dictis omnibus admirari:* quasi demum Augustinus ipse de Dono Pers. cap. 21. suam non profiteatur Semipelagianis gratitudinem, quod in ceteris suam placita amplectentur. Cum itaque S. Prosper scribat Hilarium Episcopum Arelatensem accessisse Semipelagianis, neque substituendus sit Honoratus, neque Hilarius alter Augustini discipulus, & collega Prosperi, non Episcopus, sed Laicus; de Semipelagianismo Arelatensis addubitare non possumus.

Objiciunt Adversarii 1. Norisium nec unum pro sua sententia posse citare ^{18.} Objetio Auctorem. Sed nos jam aliquos, nec ^{1ma rejec-} tur. infini ordinis, memoravimus. His addimus cum præclarissimo Auctore dissert. 3. §. 3. ad Scrup. Anonymi, Theophilum Raynaudum de bonis, ac malis libris n. 181. & Thomassinum superiore §. laudatum. Accedit Lucas Holstenius, & Sirmondus, de quibus ibidem Norisius in responsione ad Appendicem ejusdem Operis: qui addit in Adventoria Usserium, P. Gabrielem de Henao, Christianum Lupum, Gilbertum Maguinum, Sammarthanos fratres, & alios. Sed post apertissimum testimonium S. Prosperi, necesse est ceteros numerare.

Secundo objiciunt, Hilarium Arelatensem esse revera Auctorem Epistolæ ^{19.} Objetio 2da ad Augustinum scriptæ adversus Massilienses.

1. Quia S. Prosper affirmat Hilarium Arelatensem velle cum Augustino sensum suum conferre per literas.

2. Quia Hilarius Arelatensis jam Augustino notus erat, illum audierat in Africa, & ad eum scriperat Siracusis Epistolam, quæ nunc est inter Augustinianas 156 alias 83. Hæc autem omnia convenient Auctori Epistolæ contra Semipelagianos.

3. Quia Augustinus respondens Prospero nullam fecit Hilarii mentionem, ideoque noverat optime ingenuam ipsius fidem. — Resp. hæc nullius esse momenti: liquet enim Auctorem prædictæ Epistolæ fuisse Laicum, & etiam egisse cum Prospero, ut suis

U. lite-

literis Augustino dogmata Massiliensem intimaret, quemadmodum nec in quæstionem vocasse ullum Sancti Doctoris assertum: quæ omnia suis in literis profitetur. Quomodo ergo Prosper hunc appellat Episcopum? Quomodo scribit trahere in querelam Augustini nonnullas disputationes? Quomodo ignorare poterat num, vel quo animo esset ad Augustinum scripturus? Falluntur ergo impugnatores Norisii errore maximo, & falsitatem superaddunt falsitati. Enimvero Arelatenensis admodum juvenis, ut scribit Eucherius, se recepit in Monasterium, nec invenitur fuisse unquam in Africa. Epistola etiam scripta ad Augustinum Syracusis non est Hilarii Arelatenensis, imo fortassis nullius Hilarii, sed Hilari, ut ex vetustis Ms. observarunt Benedictini. Alterius tamen Hilarii esse minime denegamus. Arelatenensis non meminit Augustinus, vel quia sanctum virum sui amatorem noluit aperte redarguere, vel quia ejus epistles expectabat, quem scripturum, et si dubitanter, præmontit Beatus Prosper.

^{20.}
Objec^{tio} 3ta
reprimitur.

Opponunt 3. S. Hilarium anno 429. nondum fuisse Episcopum Arelatenensem; nam ex Parænetica Eucherii ad Valerianum colligitur Hilarium induisse Monachum Lirinensem, quando S. Petronius electus est Antistes Bononiensem, id est, anno 430. *Hilarius*, inquit Eucherius, nuper, & in Italia nunc *Antistes Petronius*; ambo ex illa plenissima, ut ajunt, mundanae potestatis fide unius in Religionis, alter in Sacerdotii nomen ascensit. — Respondeo falsum esse, quod Hilarius electus non sit Episcopus Arelatenensis an. 429. Manifestum quippe est Honoratum prædecessorem Hilarii subrogatum fuisse Patroclio anno 426. sedisse autem duobus annis, & in pace quievisse die 14. vel 15. aut 16. Januarii anno 429. ut constat ex Oratione funebri habita in laudem Honorati ab eodem Hilario. Statim vero, ac Hilarius interfuit morti ac parentalibus Honorati, insulas hujus obtinuit, ut constat ex vita Hilarii conscripta ab Honrato Massiliensi. Itaque verborum Eucherii sensus est, *Hilarius nuper Antistes Arelatenensis*, & *Petronius nunc Episcopus in Italia*, &c. ita ut rō nuper non ad Monachatum Hilarii, sed ad dignitatem Episcopatus sit referendum. Quod animadverterat Norisius lib. 2^a cap. 2. unde forte Macedo argumentum suffuratus est, dissimulata response. Cæterum Hilarius fuit in Monasterio Lirinensi longe ante annum 430. & Eucherius ipse in libro de Laudibus Ere-

mi edito anno 428. meminit ipsius Hilarii jam Monachi Lirinensis, ut obseruat Pagius ad hunc an. num. 25.

Quarto loco objiciunt verba Augustini scribentis de Dono Persev. cap. Objec^{tio} 4^a

^{21.}
Nunc facio libros, in quibus Opuscula mea retractanda suscepi. At libros Retractat. juxta Norisium explevit S. Pater anno 427. ut docet cap. ultimo lib. 1. H. P. Ergo ante annum 428. quando certe Hilarius non erat Episcopus Arelatenensis, Hilarius & Prosper contra Semipelagianos scripsierant ad Augustinum. — Resp. S. Patri consilium fuisse non solum libros retractare, sed & Opuscula, & Epistles, & Tractatus omnes judiciae severitate recensere, ut ipse scribit in Prologo Retractionum. Expleverat ergo anno 427. duos Retractionum libros, sed retractanda suscepere opuscula alia, quod non potuit perficere à Juliano, & à Semipelagianis provocatus ad nova certamina. Quare nihil mirum si de Dono Persev. ait, *Nunc facio libros, in quibus Opuscula mea retractanda suscep*pi**: ubi etiam consulo scripsit opuscula, designando Conciones, & Epistles nondum redactas ad judicium censoriae severitatis. Reliqua Adversariorum argumenta aut soluta sunt Propositionibus præcedentibus, aut talia sunt, quæ aliam non merentur responsionem.

Demonstrandum jam est, non esse certum, quod Hilarius abdixerit do-
gmata Semipelagiana. Pagius, Tillemonius, & Ballerini fratres id probant ex antiquissimo Autore vitæ S. Hilarii in-
ter Opera S. Leonis pag. 913. ubi in-
ducit Hilarium sic loquentem: *Cum ipsius mundi principibus, cum quibus Apostolus describit bellum iuge esse, confliximus, quod nulli deerit, quicunque ad beatitudinem cœlesti gratia præde-
rente, & industria sub sequente voluerit pervenire.* Quæ verba (inquit Pa-
gius) longe clariora sunt, quam quæ afferuntur, ut proberet novam adver-
sus Sanctum Augustinum doctrinam ini-
tio fuisse secutum. At non ita est.
Primo his verbis asseritur tantum ne-
cessitas prævenientis gratiæ ad operis perfectionem, & confectionem beatitudinis: imo Semipelagiani omnes, aut plerique saltem, ut scribit alter Hilarius, fatebantur ad nullum opus vel incipiendum, nedum perficiendum, quemquam sibi sufficere: non ergo sufficit ad Semipelagianismus vitandum confi-
teri gratiam præcedentem, quâ perve-
niat ad beatitudinem quicunque voluerit.
Deinde,

Deinde, ut gratis detur, afferi prædictis verbis necessitatem prævenientis gratiae etiam ad bonam voluntatem; neque hanc Semipelagianos negabant; ut constat ex verbis Prosperi in Epist. ad Augustinum, *Voluntates secundum suamphantasiam a gratia non negant esse præventas:* & ex ipso Augustino scribente de Prædest. SS. cap. 1. *Pervenerunt etiam, ut præveniri voluntates hominum Dei gratia fateantur.* Id vero quo sensu confiterentur Semipelagiani, diccam proximo capite v. Satis est nunc, prædicta Hilarii verba non esse adeo clara, ut eruditii viri judicarunt. Addo similia scripsisse aliquando Cassianum; non posse tamen à Semipelagianismo excusari, propterea quod licet fateretur non solum actuum, verum etiam cogitationum à Deo esse principium, agnoscet tamen sine gratia ante perfectam voluntatem laudabiles quosdam motus, & appetitus virtutum; ut ostendi Prop. I. Et denique nullus Semipelagianorum ad initium quoque hujusmodi appetitum negavit gratiam aut naturalis conditionis, aut legis & doctrinæ, etiam interioris; sed denegavit solam gratiam voluntatis, & operis, quam prædicta verba Hilarii Arelatensis expresse non probant.

23.
Opinio Au-
thoris.

Attamen ob Hilarii sanctitatem firmissime teneo, quod si errorem suum novit, illum absque ulla hesitatione deposituit. Quod ad credendum adducor primo ex Sancti viri emendatione, ubi cognovit, qua male gesserat in causa Celidonii, acriter reprehensus à S. Leone Papa in Epistola ad Episcopos per Viennensem Provinciam constitutos.

2. Ex ipsa Epistola Prosperi exhibente nobis Hilarium, ut virum spiritualium studiorum, & cupidum conferendi cum Augustino per literas sensum suum; quod argumentum movit Gilbertum Maguinum, ut certo crederet Hilarium abdicasse Semipelagianos errores in Confut. Hist. Prædest. p. 2. cap. 2. Verum hæc probabilem fidem faciunt, non certam. Denique nullam pervicacis erroris suspicionem patitur S. Hilarii inculpata vita, & doctrina: ob quam in Epi-taphio Templi Arelatensis merito dictus est

Gemma Sacerdotum, plebisque, orbisque Magister.

24.
Gennadius
ad Semipe-
lagianos de-
clinavit.

PROPOSITIO V. Gennadius ad Semipelagianos declinavit.

Ita communiter Historici contra Franciscum Suarez. Et probatur quoniam Gennadius in lib. de viris illustribus Ru-R. P. Berti Theol. Tom. III.

finum, quem Anastasius Papa in Epist. ad Joan. Jerosolym. declarat à suis partibus alienum, cap. 17. *Doctorum Ecclesie partem non minimam,* ejusque invictivas ad utilitatem Ecclesie, auxiliante Domino scriptas autumat, non veritus appellare Hieronymum obrectatorem incitatum stimulo amulatio-nis, & vertentem stylum suum ad obloquium. De Prospero pariter sap. 84. scribit: *Legi & librum adversus Opuscula sub persona Cassiani, que Ecclesia Dei salutaria probat, ille infamut nociva.* Contra Sancti Cassiani Opera magnifice laudat tum hoc loco, tum cap. 63. agens de Eucherio. Libros Fausti Semipelagianorum antesignani cap. 85. appellat *Opus egregium.* Denique etiam de Augustino scribit cap. 38. *Error illius sermone multo, ut dixi, contratus, lucta boſtum exaggeratus necdum heresis quæſitionem dedit.* Quæ tamen à Gennadio dicta sunt in Augustinum injuriosa, non reperiuntur in perpetuo Codice Corbejensi, ut adnotavit doctissimus Mabillonius Tom. 2. Anal. cap. 44. Legatur Cardinalis Norisius lib. 2. cap. 16. & Appendix cap. 4. Joannes Gonzalez Controv. iv art. 14. Vossius H. P. lib. 1. cap. xi. Censura Lovaniensium, & admonit. PP. BB. præfixa Operi de Ecclesiasticis Dogmatibus, Baronius, Spondanus, Pagijs, & Bellarminus de Script. Eccles. ad annum 490. &c.

Objicies 1. Gennadius lib. de Viris illustribus laudat Severum Sulpitium, quod ab errore Semipelagianorum resipuerit — Resp. hæc habere Gennadium: *In senectute sua à Pelagianis deceptus, & agnoscentes loquacitatis culpam, silentium usque ad mortem tenuit.* A Semipelagianis damnabantur plura errorum portenta, quæ asserebant Pelagiani, & magnum erat inter utrosque discrimen; ut constat ex dictis.

Ob. 2. In lib. de Ecc. dogmat. cap. 56. ait Gennadius: *Nullum credimus ad salutem, nisi Deo invitante venire, nullum nisi Deo auxiliante operari:* & cap.

21. *Initium salutis nostra Deo misericordie, & inspirante babere nos credimus.* —

Resp. 1. cum Norisio lib. 2. cap. 16. & Pagio ad annum 490. num. 21. librum de Ecclesiasticis dogmatibus utique catholicam continere doctrinam, sed scriptum à Gennadio multo tempore post librum de Viris illustribus, & jam recensit à Gelasio inter apocrypha Opusculis Cassiani & Fausti, quæ Gennadius tam impense laudaverat —

Resp. 2. in illo Operi fuisse à Catholi-

25.
Solvitur ob-
jectio 1ma.

26.
Solvitur ob-
jectio 2da.

co Scriptore interposita nonnulla verba ob latentem hæresim Pelagianam, ut observarunt ex pluribus collatis ms. PP. Mauro-Benedictini. — Resp. 3. posse prædicta Gennadii verba accipi de aliquo gratiarum genere nec denegato à Pelagianis: quibuscum Auctorem hujus Operis convenire probant Doctores Lovanienses, ex quo nusquam meminerit peccati originalis, aut baptismatis infantium in remissionem peccatorum; cumque multos nominet hæreticos, nusquam meminerit Pelagi, aut prolati contra eum catholici dogmatis: idem confirmat Ecclesia Lugdunensis, cujus extat judicium de hoc libro Tom. ix. Biblioth. PP. Demonstrant alii confpersa Semipelagianismi semina in capite primo ac vicesimo, ubi docet vigere in homine lapsi electionem ad querendam salutem, cum aliis Semipelagianismi characteribus. Denique & respondetur addubitate plures, an Opus illud sit genuinum, editumque à Gennadio. Scimus Vossium cit. loco affirmare, quod in quibusdam Belgii Bibliothecis inscribitur aut Fulgentio, aut Isidoro, aut Gregorio Papæ. Antiqui Scholastici cum Magistro lib. 2. dist. 35. & lib. 4. dist. 12. tribuerunt illud Augustino, Benedictini in Append. Tomo viii. Augustinianæ Paris. edit. notant à Trithemio lib. de Script. Eccl. & à Joanne Ballo Cent. 2. Scriptorum Britanniæ adscribi Alcuino: unde scite admodum, & caute eidem Operi hunc fecere titulum. *Liber Gennadio tributus.*

^{27.}
Solvitur ob.
lectio 3ia.

Objiciunt 3. Gennadius cap. ult. de Viris ill. ait de se ipso: *Et opus de Fide mea misi ad Beatum Gelasium.* Quem textum ita legendum esse, non autem, *hoc opus,* &c. adnotarunt Vossius, Norrisius, & Pagius. Loquitur ergo Gennadius de alio Operे, id est, de Eccles. Dogmatibus: non est autem probabile Gennadium ausum mittere librum infirmum Semipelagianismo ad Pontificem, qui jam Semipelagianos reprobaverat. Ad hanc objectionem tenet prima, & postrema responsio præcedens. Atque etiam resp. optime emendatum ab eruditis viris textum Gennadii, cum certum sit librum de Viris ill. non esse opus de fide. Sed neque certum est Opus de fide Gennadii esse librum de Eccl. Dogmatibus: & multo minus est certum probatam fuisse à Gelasio fidem ipsius Gennadii. Is fertur scripsisse contra Pelagium libros, qui deperierunt. Hos misit fortasse ad Gelasium: atque, si dividinare fas est, hos libros appellat Opus

de fide sua. Addo in pluribus Ms. & editis libris de Viris illustribus desiderari caput illud ultimum, in quo Gennadius loquitur de se ipso. Vide Tom. i. Op. S. Hieronymi vet. editionum.

Objiciunt ultimo: Quæ Gennadius scripsit de Cassiano & de Fausto, dicta Solvitur ob. ab eo fuerunt per ignorantiam facti: un. lectio 4ia. de ex illorum laudibus nulla erroris nota potest inferri quantum spectat ad dogma — Resp. id minus esse credibile. Gennadius enim vixit paullo post Hilarius & Prosperum, qui ex Gallia Romam profecti Cœlestini literas ad Galliarum Antistites impetrarunt. In his literis Prosper & Hilarius à Pontifice magnopere laudantur, & redarguntur Augustinianæ doctrinæ calumniatores. Id profecto non potuit Gennadius ignorare, nisi addat ignorantiae crimen mendacii. Cap. enim 84. ait se legisse Prospere contra Collatorem Opuscula: & si legisse verum est, viderit cap. 21. num. 58. Cœlestinum reprehendit Casianum, ademissis Massiliensibus libertatem malæ loquentia, & Augustini Opera celebri elogio probasse. Quare aut mentitur, & ista non legit; aut falso in criminationem Prospere, & in laudes Massiliensium non laboravit facti ignorantia. At si ignarus hæc scriperit, si malevolus; negari non potest plus æquo in Semipelagianos fuisse studiosum.

APPENDIX.

Quum ad salvandam rectam fidem & sanctitatem quorundam Semipelagianorum, necesse sit affirmare interpretatos brevis, fuisse Epistolam S. Cœlestini eo sensu, quod in ea approbata sit doctrina S. Augustini in Operibus scriptis adversus Pelagianos, non autem in postremis, quibus Semipelagianismus suffuditur; ne quis inferat minus valida esse argumenta, quæ pro nonnullis capitibus Augustinensis Scholæ petuntur ex libris de Correptione & Gratia, de Prædest. SS. & de Dono perseverantia, opere pretium est refutare fallacem illam Semipelagianorum opinionem: quod præstat Augustini discipulus & defensor S. Prosper contra Collatorem cap. xxi. num. 59. Maneat plane (inquit) maneat ista conditio, ut horum librorum novitas repudiata videatur, si in eadem causa ejusdem viri dissentit antiquitas: Et aut inutile, aut incongruum judicetur quod ab his, quæ contra Pelagianos condidit, dissonans invenitur. Atque enumeratis Augustini adversus Pelagianos scriptis, subjungit Prosper: *Et si in omnibus ope-*

ribus, multisque aliis, que enumerare longum est, idem doctrina spiritus, eadem prædicationis forma præcessit; agnoscant columnatores superfluo se objicere, quod bis libris non speciale neque disertum testimonium sit perbibitum, quorum in cunctis voluminibus norma laudatur. Apostolica enim Sedes quod à præcogni-

tis sibi non discrepat, cum præcognitis probat; & quod iudicio jungit, laude non dividit. Cæterum quo loco habuerint doctrinam Sancti Patris una cum Cœlestino posteriores Pontifices, demonstratum est Tomo 1. in præfatione ad librum de Electione Sanctorum.

C A P U T I V .

Demonstratur contra Semipelagianos prævenientis Gratiae ad initium Fidei necessitas.

S U M M A R I U M .

1. Ratio hujus positionis.
2. Gratiæ Christi ad initium fidei necessaria est.
3. & 4. Demonstratur ulterius.
5. 6. 7. 8. & 9. Repelluntur Objectiones.
10. Quid dicendum de bonis operibus Infideliūm
- II. Objectione ultima Solvitur.

I.
Ratio hujus
positionis.

ET si potest quisque dogma Catholico cum ex disputatis postremo capite de H.P. atque ex præcedentibus quatuor plenissime percipere, & propugnare; ne videamur tamen aut de Scholasticis dissidijs, aut de quæstionibus Critico-Historicis, quam de Polemicis ad fidem pertinentibus magis esse solliciti: volumus de Gratia necessitate ad initium fidei hoc loco breviter pertractare. Ita Augustinus postquam Christi gratiam necessariam esse ad quodlibet opus salutare, & non dari secundum merita nostra plurimis operibus demonstraverat; Semipelagianos fidem ab operibus distinguentes, singulare Opere de Prædestinatione Sanctorum refutavit, quasi in compendium redactis, & ad suscitatam à Massiliensibus quæstionem applicatis superiorum librorum argumentationibus. Ex eodem de Prædestinatione SS. libro, & ex Operre Prospcri adversus Collatorem, ubi occurunt plura ad eliminandum Semipelagianismum perutilia, curabo præfettim totam dirimere controversiam. Pro qua sciendum est disputationem institui de Fide; prout ad salutem aeternam ordinatur, queram Christiani sumus, & ad justificationem disponimur: nam ad fidem humanam, quâ ab impiis, & infidelibus nemo discernitur, confessu omnium nullam gratia opitulationem requirit, nisi illam, qua creati sumus cum participatione rationis.

2.
Gratiæ Christi ad initium fidei necessaria est.
Sacris literis, simulque Augustinianis argumentationibus primù evincitur 1. Apost. ad Rom. xi. v. 6. ait; Si autem gratia, jam non ex operibus: quo te-

stimonijs probatur non dari gratiam secundum merita nostra: Atqui non receditur ab hac Pelagiana sententia, si non pertinet ad Dei gratiam quod credere cœpimus, ut Augustinus docet de Prædest. Sanct. cap. 2. n. 3. Igitur quod credere incipiamus pertinet ad gratiam Dei. II. Idem Apost. ad Rom. xi. v. 35. inquit: *Quis prior dedit illi, & retribuetur ei?* Atqui si initium fidei nostræ ex nobis est, *Initium fidei nostræ priores damus Deo, ut retribuatur nobis supplementum ejus, & si quid aliud fideliter poscimus, at eodem cap. n. 4.* Augustinus. Non est ergo duntaxat ex nobis initium fidei nostræ. III. Idem Apostolus in 1. ad Corinth. cap. 4. n. 7. habet: *Quis enim te discernit?* At si penes nativas arbitrii vires foret virtus credendi, ut S. Pater demonstrat eodem libro cap. 3. n. 7. usque ad cap. 5. num. 10. proficit dicere homo inflatus adversus alterum, discernit me fides mea, justitia mea. Igitur credere penes naturales arbitrii vires non est. Vide etiam de lib. arb. cap. 7. num. 15. & quæ nos differimus cap. præcedentis libri XII. Prop. prima. IV. Ita Apostolus loquitur ad Philip. 1. 29. *Vobis donatum est pro Christo, non solum ut creditis in eum, verum etiam ut patiamini pro eo:* Ad patiendum pro Christo requiritur gratia: Pariter ergo requiritur ad credendum in Christum: nam ut S. Pater ratiocinatur ibid. cap. 2. *Utrumque ostendit Dei donum, quia utrumque dixit esse donatum.* Nec ait, ut plenus, & perfectius creditis in eum, sed ut creditis. V. Ad Corinth. 1. cap. 7. 25. de se ipso ait Paulus, *Misericordiam consecutus a Domino, ut sim fidelis:*

II 3

Sed,